

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoP/38/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213200743
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4213200743.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre vo veci starostlivosti súdu o maloletú M. T., nar. XX. XX. XXXX, v konaní zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno, dieťa rodičov: C. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom L., T. XX, zastúpený JUDr. Andreou Koczkás, advokátkou, so sídlom v Komárne, Elektrárenskú 3 a M. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom A. nad N. XXX, zastúpená JUDr. Vlastou Suchanovou, advokátkou, so sídlom v Nových Zámkoch, Podzámska 32, o návrhu matky na zmenu úpravy styku otca s maloletým dieťaťom, o nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 25. júna 2014 č. k. 12P/24/2013-200, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Matka návrhom na nariadenie predbežného opatrenia, doručeným súdu prvého stupňa dňa 20. 06. 2014 žiadala zúžiť styk otca s maloletým dieťaťom tak, že otec bude oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom každý párný týždeň v sobotu v čase od 09.00 hod. do 13.00 hod.

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanovením § 74 ods. 1, 2, § 75 ods. 1, 2, 5, 8, § 76 ods. 1 písm. b/ OSP a dospel k záveru, že návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia nie je dôvodný. Poukázal na to, že rozhodnutie o predbežnom opatrení má predovšetkým zabezpečiť dočasnú úpravu pomerov účastníkov konania. V konaní prebieha dokazovanie, na základe ktorého súd posúdi potrebu zmeny súdneho rozhodnutia. Na pojednávaní dňa 29. 05. 2014 obaja rodičia potvrdili, že styk otca s dieťaťom prebieha v zmysle doterajšej úpravy, bez konfliktov. Matka síce trvá na tom, že dieťa po návrate reaguje agresívnejšie a toto správanie sa vyrovná potom, ako sa vyspí. Otec uviedol, že posledné 2-3 mesiace prebieha styk bez problémov, dodržiava režim dieťaťa a nepostrehol žiadne agresívne prejavy na dieťaťi. Na pojednávaní sa pokúšali rodičia dospieť k vzájomnej dohode o styku s dieťaťom. Súd vo veci nariadil výsluch znalkyne, ktorá však svoju neúčast' ospravedlnila. Matka nemá oprávnenie svojvoľne rozhodnúť o tom, že obmedzí styk otca s dieťaťom len preto, že pojednávanie bolo odročené alebo že doposiaľ nebolo konečné rozhodnutie. Obaja rodičia pritom potvrdili, že doposiaľ súdom stanovený styk posledné tri mesiace bol realizovaný bez konfliktov a aj preto bola snaha o to, aby rodičia dospeli k dohode, ktorá by nepochybne bola v prospech dieťaťa. Ak by vzťahy medzi rodičmi neboli konfliktné, nebol by problém ani s doterajšou úpravou styku otca s maloletým dieťaťom. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd nevhliadol dôvod na nariadenie predbežného opatrenia a preto návrh zamietol.

Uznesenie súdu prvého stupňa napadla v zákonnej lehote odvolaním matka, domáhajúc sa jeho zmeny tak, že návrhu na nariadenie predbežného opatrenia súd v celom rozsahu vyhovie. Poukázala predovšetkým na tú skutočnosť, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia nepodala z dôvodu, že pojednávanie, ktoré sa malo konať dňa 19. 06. 2014 bolo odročené, aj keď na pojednávaní dňa

29. 05. 2014 sa aj s právnou zástupkyňou otca dieťaťa dohodla a nevie, z akého dôvodu bolo pojednávanie odročené. Naliehavosť predbežného opatrenia videla v tom, že dieťa sa po návšteve od otca vrátilo nekľudné, nesústredené, neorientované a svoje správanie nedokázalo koordinovať. Jej snahu v poslednej dobe komunikovať s otcom dieťaťa slušne, riadne pripraviť dieťa na styk s otcom a nemať s ním konflikty pri odovzdávaní dieťaťa, ktorých svedkom bude dieťa, súd vyhodnotil tak, že styk je realizovaný bez konfliktov. Súd nevyhodnotil žiadnym spôsobom jej pripomienky prezentované na pojednávaní dňa 29. 05. 2014, kedy opisovala, v akom stave sa dieťa vracia od otca a to, že vyhľadala pomoc psychológa dňa 16. 06. 2014, čo svedčí o tom, že dieťa opätovne ako sa vrátilo od otca bolo rozrušené a malo rovnaké správanie ako po predchádzajúcich návštevách otca. Nedá sa tiež nevychádzať zo záverov znaleckého posudku, že doteraz realizovaný styk je nevhodný pre dieťa do 3 rokov a že striedanie prostredia v častých intervaloch je pre neho emočne náročné, pretože sa nestihne adaptovať v jednom prostredí a už je prenášané do iného prostredia. Znalkyňa uviedla, že je otázkou času, kedy u dieťaťa vystanú psychické problémy, ktoré sa môžu manifestovať tak v somatickej, ako aj psychickej oblasti. Ďalej poukázala na skutočnosť, že v čase, keď dieťa malo byť v starostlivosti u otca, prebiehala u neho domová prehliadka a otec bol zadržaný a bola mu obmedzená sloboda od 18. 06. 2014 do 19. 06. 2014. Navrhla vyžiadať si správu z Národnej kriminálnej agentúry OR PZ Trnava o tom, či je voči otcovi mal. dieťaťa vedené trestné stíhanie. A tiež poukázala na tú skutočnosť, že otec dieťaťa má zadržané vodičské oprávnenie, pričom nemá vedomosť, z akého dôvodu mu bol zákaz viesť motorové vozidlo udelený, avšak aj túto okolnosť je dôležité poznať.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 212 ods. 2 písm. a/ OSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdiť.

Z dokazovania, vykonaného súdom prvého stupňa vyplýva, že o úprave práv a povinností k maloletej M. bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Komárno č. k. 12P/297/2012-32 zo dňa 11. 12. 2012, kedy súd schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej sa maloletá M. T., nar. XX. XX. XXXX zverila do osobnej starostlivosti matke, ktorá bude maloleté dieťa zastupovať a spravovať jej majetok. Otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 300 eur mesačne, počnúc od 11. 12. 2012, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, k rukám matky maloletého dieťaťa. Súčasne súd upravil styk otca s maloletou M. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom každý párný týždeň od pondelka od 10.00 hodiny do utorka do 10.00 hodiny a od piatku od 10.00 hodiny do soboty do 10.00 hodiny a každý nepárny týždeň od utorka od 10.00 hodiny do stredy do 10.00 hodiny a od soboty od 10.00 hodiny do nedele do 10.00 hodiny. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 28. 12. 2012.

Matka sa návrhom, doručeným Okresnému súdu Komárno dňa 16. 01. 2013 domáhala zmeny rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 12P/29/2013-32 z 11. 12. 2012 v časti úpravy styku otca s maloletou M. tak, že otec by bol oprávnený stretávať sa s maloletou dcérou každú sobotu v čase od X.XX hodiny do XX.XX hodiny, počas vianočných sviatkov dňa 26. 12. v čase od 9.00 hodiny do 18.00 hodiny. Z odôvodnenia návrhu podaného matkou vyplýva, že od počiatku realizácie styku v zmysle uvedeného súdneho rozhodnutia bola jeho realizácia problematická a v súčasnosti je daný stav neznesiteľný. Otec nedodríava čas vymedzený na styk s maloletou, chodí pre ňu neskoro a po skončení styku ju neskoro privezie späť. Taktiež sa stáva, že maloletú nepríde vyzdvihnúť otec, ale jeho rodinný príslušník. Nedodržaním času vymedzeného na styk je narušený spánkový režim maloletej. Otec tiež prišiel pre dieťa pod vplyvom alkoholu. Od času, čo sa uskutočňuje súdom určený styk, je maloletá nekľudná, často plače, je podráždená. Neustále premiestňovanie z miesta na miesto je v jej veku nevhodné a nie je v jej záujme. Vzhľadom na tieto skutočnosti navrhla súdu zmeniť vyššie uvedené rozhodnutie Okresného súdu Komárno v časti úpravy styku, keďže má za to, že súdom upravený styk sa neosvedčil a najmä vzhľadom na vek maloletej je nevyhovujúci a nie je v záujme dieťaťa. V priebehu konania bolo pred súdom prvého stupňa nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia dospelých. Zo znaleckého posudku č. 94/2013 znalkyne PhDr. Zuzany Bielikovej z 31. 10. 2013 vyplýva záver, že vzťahy medzi rodičmi maloletého dieťaťa sú narušené, konfrontačné, nedokážu spolu komunikovať bez výčitiek a nevráživých emócií. Ak je dieťa svedkom konfrontačných stretnutí rodičov, nepriaznivo to vplýva najmä na jeho citový vývoj, následkom čoho sa v prítomnosti oboch rodičov naraz stáva úzkostlivé (vo veku maloletej M. sa úzkosť môže prejavovať nepokojom, plačom). Znalkyňa

ďalej v znaleckom posudku ustálila záver, že styk otca s maloletou M., tak ako bol doteraz realizovaný, je absolútne nevhodný pre dieťa dojčenského a batolivého veku. Striedanie prostredia dieťaťa v tak častých intervaloch je pre neho emočne náročné, pretože sa nestihne adaptovať v jednom prostredí a už je prenášané do iného prostredia. Je otázkou času, kedy u dieťaťa vyvstanú psychické problémy, ktoré sa môžu manifestovať tak v somatickej, ako aj psychickej oblasti. Ďalší styk znalkyňa navrhla upraviť tak, aby sa maloletá M. stretávala s otcom každý druhý víkend od soboty rána do nedele popoludnia a primerane aj cez sviatky. Tiež predpokladá upraviť komunikáciu týkajúcu sa maloletej M. medzi rodičmi.

Dňa 10. 01. 2014 podala matka na súd prvého stupňa návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhala, aby súd zaviazal otca zdržať sa výkonu práva stýkať sa s maloletou M. v rozsahu určenom rozsudkom Okresného súdu Komárno č. k. 12P/297/2012 zo dňa 11. 12. 2012 a súčasne žiadala zúžiť styk otca s maloletou M. tak, že otec bude oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom v sobotu každý párný týždeň v roku v čase od 14.00 hodiny do 16.00 hodiny v prítomnosti matky. O tomto návrhu na predbežné opatrenie rozhodol súd prvého stupňa uznesením zo dňa 13. januára 2014 č. k. 12P/24/2013-101 tak, že návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. O odvolaní matky proti tomuto uzneseniu rozhodol Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 17. marca 2014 č. k. 9CoP/11/2014-146 tak, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

Dňa 20. 06. 2014 podala matka na súd prvého stupňa opätovne návrh na nariadenie

predbežného opatrenia, ktorým sa domáhala, aby súd upravil styk otca s maloletým dieťaťom na každý párný víkend, a to v sobotu v čase od 9.00 hod. do 13.00 hod. O tomto návrhu na predbežné opatrenie rozhodol súd prvého stupňa napadnutým uznesením tak, že návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Podľa § 102 ods. 1 OSP ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz. V záujme maloletého dieťaťa môže súd po začatí konania vo veci starostlivosti súdu o maloletých na návrh nariadiť predbežným opatrením účastníkovi, aby do času rozhodnutia vo veci úpravy pomerov maloletého dieťaťa zabezpečoval osobnú starostlivosť o dieťa, ktoré je v čase podania návrhu umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Ak súd rozhodne o predbežnom opatrení podľa druhej vety, o návrhu na predbežné opatrenie rozhodne najneskôr do 30 dní od podania návrhu, ustanovenia § 75 až § 77 sa použijú primerane.

Podľa § 76 ods. 1 OSP predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby

- a) platil výživné v nevyhnutnej miere,
- b) odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti,
- c) poskytol aspoň časť pracovnej odmeny, ak ide o trvanie pracovného pomeru a navrhovateľ zo závažných dôvodov nepracuje,
- d) zložil peňažnú sumu alebo vec do úschovy na súde,
- e) nenakladal s určitými vecami alebo právami,
- f) niečo vykonal, niečoho sa zdržal alebo niečo znášal,
- g) nevstupoval dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivý z násillia,
- h) sa zdržal konania, ktorým porušuje alebo ohrozuje právo duševného vlastníctva.

V preskúmvanej veci ide o nariadenie predbežného opatrenia podľa § 102 ods. 1 OSP, t. j. po začatí konania o návrhu matky na zmenu úpravy styku otca s maloletým dieťaťom.

Zmyslom každého predbežného opatrenia je poskytnutie dočasnej ochrany oprávnenému účastníkovi a zabránenie ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia a to napriek tomu, že súd nemá náležité zistený skutkový stav. Je to procesný inštitút, ktorý umožňuje rýchlo a pružne riešiť takú situáciu, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. Aby však súd mohol poskytnúť ochranu nariadením predbežného opatrenia, musí byť aspoň osvedčené, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, ktoré vyžadujú dočasnú úpravu, táto dočasná úprava je potrebná, pričom v právnych vzťahoch účastníkov sa ňou nevytvorí nenávratný stav a zároveň neprimeraným spôsobom sa nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi. Navyiac, predbežné opatrenie možno nariadiť, len pokiaľ nie sú splnené podmienky pre konečné rozhodnutie, pričom svoje opodstatnenie stráca, len čo súd poskytne porušeným alebo ohrozeným právam definitívnu ochranu. Dôkazná povinnosť v konaní o nariadenie predbežného opatrenia spočíva výlučne na navrhovateľovi, pričom unesenie dôkazného bremena predpokladá len to, aby navrhovateľ súdu navrhol aspoň dôkazy základného významu pre osvedčenie svojho nároku. V konaniach, ktoré môžu začať aj bez návrhu (§ 81 ods. 1 OSP) a predovšetkým v konaniach týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti, súd na základe vlastných zistení starostlivo uváži, či záver o splnení všetkých zákonných podmienok na nariadenie predbežného opatrenia sa opiera o bezpečné skutkové zistenia.

Pokiaľ súd prvého stupňa napadnutým uznesením návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia zamietol, jeho rozhodnutie je vecne správne. Súd prvého stupňa vec správne právne posúdil, keď ustálil, že dočasná potreba úpravy pomerov vo forme nariadenia predbežného opatrenia nie je daná, pričom poukázal už na skoršiu úpravu rodičovských práv a povinností voči maloletej M. vo forme súdneho rozhodnutia, ako i prebiehajúce konanie o úprave styku a v ňom vykonávané dokazovanie. Ochrana poskytnutá vo forme nariadeného predbežného opatrenia v zmysle ustanovenia § 76 ods. 1 OSP prichádza do úvahy vtedy, keď je osvedčené, že je potrebný okamžitý zásah zo strany súdu do existujúceho stavu v dôsledku novej obavy hroziacej ujmy na právach maloletého dieťaťa. Naliehavosť takejto úpravy pomerov matka vo svojom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia neosvedčila. Okrem toho súd prvého stupňa vo veci už vykonal aj znalecké dokazovanie, teda je predpoklad, že vo veci bude možné v krátkom čase rozhodnúť, čo potom úpravu rodičovských práv a povinností súdom formou predbežného opatrenia vylučuje, pretože ak sú splnené podmienky pre konečné rozhodnutie, nariadenie predbežného opatrenia v takej veci stráca opodstatnenie.

Ako bolo uvedené vyššie, jeden návrh na nariadenie predbežného opatrenia matka dieťaťa podala už dňa 10. 01. 2014, ktorý v celom rozsahu odôvodnila s poukazom na závery znaleckého posudku č. 94/2013. Odvolací súd vo svojom uznesení č. k. 9CoP/11/2014-146 zo dňa 17. 03. 2014 (ktorým potvrdil uznesenie Okresného súdu Komárno č. k. 12P/24/2013-101 zo dňa 13. 01. 2014 o zamietnutí návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia) už vtedy konštatoval, že konanie vedené pred súdom prvého stupňa o úprave styku otca s maloletou M. prebieha od 16. 01. 2013, pričom podľa uvedeného návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia nastala potreba rozhodnúť vo forme predbežného opatrenia až po roku od podania návrhu vo veci samej, keď súd vo veci samej riadne konal a vykonával dokazovanie. Na základe toho dospel odvolací súd k záveru, že absencia potreby okamžitej úpravy pomerov vyplýva už len z tej skutočnosti, že takáto naliehavosť úpravy pomerov na základe požiadavky matky vyvstala až po roku od podania návrhu vo veci samej, v ktorom návrhu matka opisuje situáciu ohľadne stretávania sa otca s dcérou ako neznesiteľnú. Napriek tomu, i keď zrejme nie bez problémov, sa styk otca s dcérou realizoval.

Odvolací súd je toho názoru, že ani z aktuálne posudzovaného návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia nevyplýva žiadne konkrétne správanie otca dieťaťa, z ktorého by dieťaťu hrozila bezprostredná ujma a to taká, že je potrebné akútne, v štádiu prebiehajúceho konania o úprave styku, zo strany súdu zasiahnuť. Odročenie pojednávania po žiadosti právnej zástupkyne otca dieťaťa, domová prehliadka, či trestné stíhanie otca dieťaťa alebo vykonávanie trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá nepredstavujú samy o sebe okolnosť odôvodňujúcu nariadenie požadovaného predbežného opatrenia v danej veci. Odvolací súd opätovne poukazuje na tú okolnosť, že súd prvého stupňa v konaní vo veci samej riadne koná a vykonáva dokazovanie, ktoré odôvodňuje záver o tom, že konanie vo veci samej smeruje k jeho skončeniu vo forme meritórneho rozhodnutia. Zodpovednosť za zdravý

psychický a fyzický vývin dieťaťa je pritom spoločnou zodpovednosťou rodičov a v zásade oni ovplyvnia svojim správaním a vzájomným vzťahom to, ako sa dieťa bude ďalej vyvíjať, predovšetkým po stránke psychickej a emocionálnej.

Odvolací súd zdôrazňuje správnosť názoru prvostupňového súdu o tom, že ak by vzťahy medzi rodičmi neboli konfliktné, nebol by problém ani s doterajšou úpravou styku otca s maloletým dieťaťom. Matka dieťaťa správnosť tohto názoru prvostupňového súdu len potvrdzuje vlastnými slovami, keď v odvolaní proti napadnutému uzneseniu uvádza, že v poslednej dobe mala snahu komunikovať s otcom dieťaťa slušne, riadne pripraviť dieťa na styk s otcom a nemať s ním konflikty pri odovzdávaní dieťaťa, ktorých svedkom by bolo dieťa. Práve to sa totiž očakáva od zodpovedných rodičov, ktorí majú radi svoje dieťa. Aby konflikty, ktoré majú medzi sebou neprenášali na dieťa a netraumatizovali ho nimi, ba práve naopak, aby sa snažili o vytvorenie harmonického a nekonfliktného prostredia pre svoje dieťa. Súd v tomto smere poukazuje aj na závery znaleckého posudku č. 94/2013 zo dňa 31. 10. 2013 o vzájomných vzťahoch rodičov dieťaťa.

Keďže súd prvého stupňa vec správne právne posúdil, odvolací súd napadnuté uznesenie prvostupňového súdu podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.